

ՄԱՐԹԱՅԻՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Մասին լրագիրն 5 անգամ կը հրատարակուի շաբաթը . 4 Օրաբերք եւ 1 Շաբաթաբերք :

Տարեկան գին . Կ. Պոլսոյ համար 180
 Քաղաքացիական 10 Մեք
 Վեցամսեան գին 4 Պոլսոյ 90 Ղրղ
 Գաւառացի 5 Մեք

Եւ քանի որ քաղաքացիական 60 փոյ
 Տարեբերք 20

Իսկազ քաղաք յրազրաց համարու ծախսը
 քրիստոսագործեան վրայ է :
 Մանուկանց տղաք մէկ անգամի համար 2 Ղրղ
 Լրագրոյ վերաբերեալ համակ կամ որ
 եւ իցէ գրութիւն Խմբագիր-ՏՅօրի
 եին պիտի աղղղուի . Եւ հանձնու ծախսը
 քրք ալ զրկողից վրայ է :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Վաղղիական նոր խորհրդարանը բացուեցաւ . բայց ոչ թէ կայսեր ատենարանութեամբ , այլ Պ. Ռուէի , թէ եւ այս վերջինին խօսածն ալ կայսեր առ Պ. Մարք եւ առ Պ. Շընայտըր գրած նամակներուն կրկնութիւնը կրնայ համարուիլ . Ինչպէս յայտնի է , նիստը կարճատեւ պիտի ըլլայ , եւ յայտնապէս ընտրութիւնները քննելու եւ վաւերացնելու պիտի դադարէ . բայց կրտսի թէ նոյն իսկ այս պարագային մէջ ալ փոփոխական հարցումներ ու վիճարանութիւններ պիտի ըլլան : Երաւական մասին քաղաքականութիւնն այժմէն ճշդիւ գուշակել զժողովին է . հաւանական է որ տակաւին իր միտքը հաստատապէս որոշած եւ իր կազմութիւնը լրացուցած ըլլայ : Եւ այժմեւ նպատակը անձնական կառավարութեան գրութեան դէմ մտաբանել է . քանզի ընդհանրապէս մասին երեսփոխաններն ու խորհրդարանը յայտարարութիւն կրնան թէ խորհրդարանին մէջ խօսիլ կամ լրագրաց մէջ յօդուածներ գրելն անօրոյս է կարելի որով չտալով ըստ հաճոյցի կը գործէ : Իսկ կառավարութիւնը « հոգի իշխանութիւն մը իրապէս ազատական օրէնգրութեանց հետ հայտնեցնելու » նոր քաղաքականութիւնը գործադրած ժամանակ Պ. Ռոշֆօրտին իր Լանթերնը Վաղղիական մտայնելու անխորհուրդ մտադարձութեան օգուտ քաղելով՝ զայն նորէն գատապարտութեան ենթարկեց : Պ. Ռոշֆօրտի այս յայտարարութիւնը մի միայն լրագրական յանցանք չըլլալով եղեւնական ծանր պատիժներ կրելու եւ բնականաբար իբրեւ բացակայ գատուելով , նորէն 10,000 ֆրանք տուգանաց , երեք տարի բանտարկութեան , եւ նոյնչափ միջոց մ'ալ իր քաղաքային իրաւունքներէն զրկուելու գատապարտեցաւ , որով խորհրդարանը մէջ իբրեւ երեսփոխան բազմելու ալ իրաւունք չունենար : Եւ այս պարագայից մէջ նայինք թէ Լանթերնի հեղինակն ինչպէս Փարիզ պիտի դառնայ , որպէս զի կարենայ իր երեսփոխանական պաշտօնն ալ վարել . բայց ընդհանրապէս մասն ալ զայն Փարիզ տանելու եւ խորհրդարանը բազմեցնելու համար ամեն ջանք ի գործ պիտի դնէ , գոնէ կայսեր դէմ թշնամական ցոյց մ'ալ ըրած ըլլալու համար : Փարիզի եւ գաւառացի մէջ եղած վրդովումները հանդարտեցան : Փարիզի գրուած նամակի մը նայելով , Լուաի գաւառին մէջ պատահած անկարգութիւնները բաւական ծանր կերպարանք մ'առած են : Եւ ժխահանքները բանող գործաւորներն իրենց թռչաններն աւելցնելու եւ աշխատու-

թեան ժամերը նուազեցնելու յուսով՝ քանի մ'օրէ ի վեր գործէ՝ գաղթած էին : Եւս պատճառաւ Ռիքարմէրի մէջ զինուորաց եւ գործաւորաց մէջ կռիւ մ'եղաւ , ուր 13 մահ պատահեցաւ : Գործարանի մ'ածուխ պէտք ըլլալով , իր գործաւորներէն մէկ քանին զրկեց որ բերեն : Եւ ժխահանի գործաւորը դէմ կեցան եւ եկողները ձեռնուռայն ետ դարձուցին . բայց անոնք կրկին անգամ գալով , մինչդեռ անխափանց գործաւորներն անոնց վրայ կը յարձակէին , իրենք զիրենք երեք խումբ հետեւակազորքերէ պաշարեալ գտան , որոց օգնելու համար ուրիշ զորքեր ալ կուգային : Օրքերը գործաւորներէն քառասուն հոգի ձերբակալ ընելով իրենց մէջ պաշարեցին եւ զօրանոցը կը տանէին : Վաղղի կամ գիւղ հանդիպելով զայրոցեալ բնակչաց հետ նոր կռիւներ չընելու համար կողմնակի ճանապարհէ մը կերթ պիտի , կատարի կանանց եւ մարդոց խումբ մը սկսաւ լեռներէն զօրաց վրայ քար տեղալ , եւ երբոր զօրքերն անձուկ կիրճ մը հասան , քարի հարուածներն աւելի սաստկանալով՝ զինուորներէն քանի մը հոգի վիրաւորեցան : Ետք հետ մէկ պէտ հոգեկէր ալ ատարուեալ եւ զինուոր մը կրնային վիրաւորեցաւ : Օրքներն ալ զայրանալով , իրենց հրամանատարն հրամայեց որ կրակ ընեն , առաջին անգամ օդը , բայց երկրորդ անգամ ազմկարարաց վրայ : Ինչ հոգի անմիջապէս զիսկնացեալ ինկան , եւ չորս հոգի ալ սաստիկ վիրաւորուած հիւանդանոց տարուելով՝ յետոյ մեռան : Այն մը որ երեք տարեկան երակայ մ'ունէր գիրկը , եւ ուրիշ յղի կին մը սաստկապէս վիրաւորեցան : Եւս անկարգութեանց վրայ Վաղղից կոմսն անմիջապէս իրաւօրութեանց տեսարանին վրայ զՐկուելով՝ բարեկարգութիւնը վերահաստատեց եւ Լիւն գործաւ :

Եւնգղից մէջ Իրլանտայի եպիսկոպոսական եկեղեցոյն խնդիրը տակաւին միտքերը կը քաղցնէ : Խորհրդարանը յունիս 29ին մասնաժողով մը կազմեց , եւ բազմաթիւ փոփոխութիւններ ներկայացան առաջարկեալ օրէնաց ծրագրին մէջ : Վանթէրպէրի արքեպիսկոպոսը կառավարիչ որ Իրլանտայի մէջ եպիսկոպոսական եկեղեցոյն բարձու մը փոխանակ 1871ին՝ 1872ին ըլլայ : Լորտ Լիֆֆօրտ եւ Վիլիէմսի գուրը կառավարիչն որ կաթոլիկ եւ եպիսկոպոսական չեղող բողոքական կրկին ալ թողակ կապուելի : Լորտ Ռոսէլ կառավարիչն որ եպիսկոպոսական եկեղեցիէն առնուած եկամտից մնացորդը կաթոլիկներու , եւ երկրականաց համար եկեղեցիներ մատուռներ եւ գերեզմանատուներ շինելու գործածուի : Լորտ Վանթէրպի առաջարկեց որ Իրլանտայի ներկայ անկիւնը արքեպիսկո-

պոսներն ու եպիսկոպոսները լորտներուն խորհրդարանին ցիւեանս անգամ ըլլալու իրաւունք ունենան , եւ այս առաջարկութիւնն ալ ընդունուեր է : Երկու կղերական անդամներ ալ կառավարիչն որ Իրլանտայի եպիսկոպոսական կրկին աւելի մեծ փոխարինութիւններ տրուին : Ալ երկու պէտայնչափ փոփոխութեան առաջարկութիւններ կան լորտներուն կողմանէ , որ հասարակաց խորհրդարանին ընդունած օրէնքը բողոքովին կերպարանափոխ ըլլալով իրեն պիտի գարձուի : Առաջին Լորտ Վանթէրպի ծանուցարէ թէ այս փոփոխութեանց առաջարկութիւնները կառավարութեան բողոքովին անընդունակ են : Վաղղի ասոնց շատն իրաւայի ըլլալով կը կարծուի որ ժողովրդական զգացման եւ հետեւաբար հասարակաց խորհրդարանին ալ մեծազոյն մասին հաւանութեան պիտի արժանի ըլլան :

Պիտմարք կոմսը դարձեալ հրաման առաւ իր Լոմբարդիայի ազարակն երթալով հանդէսը , հետեւաբար Իրլանտայ պաշտօնէից նախագահութիւնն առժամանակեայ կերպիւ Պասկի կոմսին յանձնուեցաւ : Լորտ չարթֆի իշխանն ալ հանգիստ ընելու հրաման առնելով Պատէի շուրթը դէմ իր յարձակումն առաւ , ուր Լըրուսից թագաւորին եւ Պ. Տը Վեմարքի հետ տեսակցութիւններ ըրաւ : Ար զրուցուի դարձեալ որ Լորտ չարթֆի իշխանը Ռոսիոյ արտաքին գործոց պաշտօնէութեան պիտի հրաժարի , եւ Ինկաթիֆ զօրապետը պիտի կարգուի անոր տեղ . բայց տակաւին չգիտցուի թէ այս զրոյցն ի՞նչ աստիճան ստոյգ է :

Իսպանից մէջ մտերս ուշադրութիւն հրաւիրող դէպքը ծխախոտի մենափաճառը գրաւի դրուելով եղած փոխառութեան գայթակղելի դործն է : Խորհրդարանը մասնաժողով մը կարգեց , որ այս խնդիրը քննելով բազմաթիւ վիսյութիւններ հաւաքեց : Թէպէտ քննութեան արդիւնքը տակաւին չգիտցուի , բայց բազմաթիւ երեւելի երեսփոխաններ չարթալ կերպիւ բռնուած են : Լամայս 15ն սկսեալ քննութիւնները յայտնի պիտի ըլլան , եւ կերեւի որ մասնաժողովը ոչ ոք պիտի խնայէ :

Վաղղի խորհրդարանը Վասմանալի ժողովին գումարումէն առաջ առժամանակեայ կառավարութեան գործադրած բոլոր միջոցները վաւերացուց : Լըրուսից հաշուեցոյցին վիճարանութիւնն առաջ երթալու վրայ է , եւ առեւտրական ազատութեան սկզբունքն Վաղղից ալ ընդունուելու միտում ցոյց կուտան : Երբ միջոց պաշտօնէայն յայտարարութիւն ըրաւ որ ի՞նչ մարական բարեկարգութիւնը չընդունուի , պաշտօնէայնները կրնան հրաժարական տալ : Ալ եր-

ջին լուրերուն նայելով , արդիական կամ պաշտպանողական ըսուած դրութեան համեմատ եղող օրինաց առաջարկութիւնները մերժուեր են , եւ շատ հաւանական է որ կառավարութեան առաջարկած ծրագրին ընդունուի : Իսկ արքունական դահուռն ընտրելու մը վրայ տակաւին որոշ լուր մը չկայ : Մօնթանիէ դքսին Լոնտոնի գլխահան խորհրդարանին մէջ հասարակապետական առաջարկութեան մ'առիթ տուաւ , որով դքսին ներկայութիւնը կը գատապարտուի . բայց կառավարութիւնը պատասխանեց թէ անոր ներկայութիւնը բնաւ կարելի չէ չունի , եւ առաջարկութիւնն առ ոչինչ էլաւ :

Նուագարից պաշտօնէից գլուխ Պ. Լոնտոնի հուղարակական խորհրդարանին յունիս 15ին նիստին մէջ հետեւեալ յայտարարութիւններն ըրաւ .

« Վայտի վերջերք Վիլթշար Վիլթթիքս երեսփոխանը հարցում մ'ուղղեց ինձ՝ Պօնայէն իրեն հաղորդուած զրոյցներու վրայ , որոց նա յերկու Վասթոն-Նուագարական կառավարութիւնը Պօնայի վրայ տիրելու միտք ունի եղեր . (ծիծաղ) : Եւս հարցման պատասխան տալ կուզեմ :

« Երոյցուն երկու խնդիր կը պարտաւորուի : 1° Նուագարական կառավարութիւնը եւ մասնաւորապէս պաշտօնէից գլուխը գիտէ՝ արդեօր որ զինուորական սահմաններուն վրայ յայտնապէս պատերազմական նշանակութիւն ունեցող միջոցներ ձեռք կառնուին : 2° Տրամադրիչ է իր աղբարութիւնն ի գործ դնել բարձր տեղեր , որպէս զի Վասթոն-Նուագարական կառավարութիւնը որ եւ է պարագայի մէջ Երեւելից նկատմամբ միջամտական քաղաքականութեան մը չհետեւի , եւ Պօնայի նկատմամբ ալ միայնելու միտք չունենայ :

« Լուալին խնդրոյն նկատմամբ կըրնամ յայտարարութիւն ընել թէ , ըստ աղաչողագոյն տեղեկութեանց զինուորական սահմաններուն վրայ գնահատելու է կերպ միջոց մը ձեռք առնուած չէ , որ զէնքով աշխարհակալութեան միտքը կարենայ նշանակել :

« Երկրորդ խնդրոյն վրայ իմ կարծիքս այս է որ Երեւելից նկատմամբ մեր շահն է միայն մեր գրացեաց հետ լաւ յարաբերութիւններն հաստատուն պահել , մեր աւելորդական յարաբերութիւններն ու հաղորդակցութեան միջոցներն աւելցնելու քաղաքականութեան վրայ զննելու , բայց բնաւ աշխարհակալութեան նպատակներ չունենալ : (հաւանութեան եւ անդուն նշաններ) : Եւս ասոնք են Նուագարական կառավարութեան կողմանէ կայսերական խորհրդոց մէջ մեր պաշտպանած նպատակները :

« Իսկ զատ , որպէս զի իմ յայտարարութիւնն ընդհանուր պաշտօնէու-

Թեան դիտարկութեանց հետ հակա-
տական չդայ, կը ծանուցանեմ թէ կա-
ղաղութիւնն ու անմիջամտութիւնը
պահելու սկզբունքը, ընդհանուր պաշ-
տօնէութեան եւ հունգարական կա-
ռավարութեան համաձայն հաւանու-
թեամբ որոշած քաղաքական միտումը
կը պարտաւորէ (ընդհանուր հաւանու-
թեան նշաններ):

« Սակայն որովհետեւ իր հարցման
երկրորդ մասին մէջ Ա. Սիլեթիքս
անմիջամտութիւնն այնպէս կը մեկնէ
թէ այս սկզբունքը պէտք է որ եւ է
պարագայի մէջ պահուի, պարտք կը
համարիմ ինձ նշանակել տալ որ Արե-
ւելքի մէջ մերձակայ տէրութեանց
նկատմամբ անմիջամտութիւնը բնա-
կան պայմաններու ենթարկեալ է եւ
սահման ունի, այն է ուրիշ տէրու-
թեանց ալ անմիջամտութիւնը:

« Այս հարկ համարեցայ այս յայ-
տարարութիւնն ընել ի պատասխանի
ինձ ուղղեալ խնդրոց եւ այն զրոյցնե-
րուն, որք ըստ հարցարանին մերձա-
կայ տէրութեանց մէջ կասկածներ
պատճառած են եղեր: (Երկար ծա-
փահարութիւն):

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ղազարէի յուլիս 5 թուով հե-
ռագիր մը կը ծանուցանէ թէ չորս օ-
րէ ՚ի վեր քօթեան երեւան երբէ-
քաղաքին մէջ եւ չրձակայները, եւ օ-
րը մինչեւ 30 հոգի կը բռնուին:

Երկուշաբթի առուր փոթորկին ժա-
մանակ Արևմտադեղ խորը կարկուտ
մ'եկաւ, որմէ փոքր սղոյ մ'ալ զար-
նուելով մեռեր է կրսն:

ՀՆՈՒՆԳՐԱԿԱՆՈՒՐ

Փարիզ 8 յուլիս
Լուր կայ թէ կառավարութիւնը
պաշտօնէից պատասխանատուութեան
վրայ օրէնսդրական ժողովին մէջ հար-
ցում ըլլալու առաջարկութեան մասին
ժողովրդեան կարծիքն ուղերու դիտա-
ւորութիւն տնի:

Կառավարութեան պաշտօնեայ-
ներն հրատարական ստին:
Այսպէս պատրաստուած հարցում

ԲՆԻՍԱՍԻՐԱՍԻՆ

Ազգային հաւանութեամբ ընտրուած Պատ-
րիարք եւ ընդհանուր ժողով մը:

Ընտրուած ըլլալով, որոշեալ պայմա-
նաժամէն (ինչպէս որ հարկ էր) առաջ
հան գտնուեցայ: Ընդհանուր հաւանու-
թեան մէջ բաւական բազմութիւն ժողո-
ված կը ծնէին կը խնդային ու կը-
խօսէին: Վանի մը սենեակներու մէջ
մտնելով ու ելլելով բարեկամներէս
մէկն ալ չկրցի նշմարել (որովհետեւ
խիստ սակաւաթիւ են): Ա երջայէս
խօսքի մը մէջ Հոյակ բարեկամ տե-
սայ, որ անիւն մը զայնուամբ շերտ
խօսակցութիւն մը մտիկ կընէր արտա-
քայ կարգի ուշադրութեամբ, եւ մերթ
ընդ մերթ իւր երկայն ու սեռա պե-
տերը կը շղէր: Հազիւ թէ զիս տե-
սաւ, խորամանկ ծիծաղով մը անհար-
կեց որ քովը երթամ: Բոլոր ընկե-
րութիւնը գրեթէ տասը հոգիէ կը բաղ-
կանար. բայց գլխաւորաբար երեք ան-
ձինք կը խօսակցէին. մին Առաւոր-
չական Հայ Եփեսոսի մ'էր, զոր ոչ եւ
եւ ոչ բարեկամն կը ճանչնայինք. մի-
ւր Ա. Ա. մեծափայլ ու գեղակարմիր
այտերով կայտաւ կղերականն էր:

Ներուն ծրագիրն ընդունեց, ՚ի բաց
առեալ պաշտօնէից պատասխանատու-
ութեան խնդիրը:

« Կոր պաշտօնէութեան համար ըն-
տրութիւնը անձանց վրայ համաձայնու-
թիւն կը փնտռուի:

Ստորին 8 յուլիս

Պաշտօնէից հրատարական խնդիր
կայ:

ՎՈՍՏԱՆԻՆՈՒՊՈԼԻՍ ԵՅՆՍՍԵ ՌԵՄՈՆՏԻ				

26 յուլիս	հինգշաբթի	իրիկուն		
	գոյուեցաւ	50	38	
27	ուրբաթ	առաւօտ		
	բացուեցաւ	50	32	
	վեր գին	50	35	
	վար գին	50	25/1	
	իրիկուն	գոյուեցաւ	50	30
28	շաբաթ	առաւօտ		
	բացուեցաւ	50	39	
	կես օր	գոյուեցաւ	51	06
	բացուեցաւ	51	02	

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երեքշաբթի առուր թերթով ծա-
նուցեր էինք թէ ՚. Գրան արտա-
քին գործոց ընդհանուր քարտու-
ղար Համաձայն Ա սեմ. Սարգիս Ե-
ֆէնտին Պատրիարքարան երթալով
ժամու մը չափ առանձնակի խօսակ-
ցեր է Ամեն Տեղագահ սրբազանին
հետ:

Այս տեսակցութեան եւ մանա-
ւանդ ասոր վրայ երած տարածայն զը-
րոյցներուն պատճառաւ, երեքշաբթի
օրը մայրաքաղաքի թաղական խոր-
հորդոց կողմէն հինգ յարգի անձինք
եւ կղերին կողմէն ալ երեք արքեպիս-
կոպոսունք պատգամաւորութեամբ
Պատրիարքարան գացին եւ Տեղա-
պահ սրբազանին տեղեկութիւն խնդ-
րեցին: Կորին սրբազանութիւնն ալ
Ա սեմ. Սարգիս Եփէնտին հետ ըրած
խօսակցութիւններն հաղորդեց անոնց:

Ա սեմ. Սարգիս Եփէնտին առաջ-
նութեան խնդրոյն վրայ իր անձնական
կարծիքը յայտնելով ըսեր է թէ
Պատրիարքարան չէր գործադրու-
մը համեմատ պիտի ներկայանայ
միշտ հանգիստաւոր արարողութեանց
մէջ, բայց Տեղագահը Պատրիարքի
համապատասխան ըլլալուն համար կերեւի
որ Պատրիարքներէ վեր չպիտի կըր-

երրորդը թերթեալարոյ երիտասարդ-
մը, որ իրիկունները Ալլա—Ա իսթայի
գրօսակցարը եւ գիշերներն ալ ժառ-
աէն—Տե—Ֆլեօս յամախորհրդը կըր-
նան բերուող երիտասարդաց մէջէն
որոշել: Իր համբաւը ՚Երայի մէջ եւ
չըջակայքը խիստ հռչակուած է...
Կործքին վրայ հինգերորդ աստիճա-
նի Մէծիսիյէի շքանշանին կարմիր
ժապաւէնը թէ ընկերութեանց մէջ
եւ թէ ՚ի սերունդոյն այցելութեան
գացած աստիճը կը կրէ, կըսեն քանի մը
չար լեզուներ: Այս մարդս ոչ տէրու-
թեան եւ ոչ ազգին համար օգտակար
գործ մը տեսած էր, այլ ճիզիթու-
թեան մոլեռանդն պաշտպան եւ տու-
րիներով կղերին մէկ փոքրագոյն մա-
սին լրտեսութիւն ըրած ըլլալուն հա-
մար ձեռք բերած էր այն պատուա-
նշանը, որովհետեւ Արքայան Հովի-
մը սոսկ այս կերպով կըցեր էր իր հա-
ւատարիմ մեքենան վարձատրել: Իր
արհեստն էր հօրը ձգած արարած գը-
րամազը ին անտակաւութեան . . .
ճամբու մէջ վառանել. աշխատելը սամ-
կին կը վայէ, կըսէր ինքը: Երբ ներս
մտայ, դեռ խօսակցութիւնը կը շարու-
նակէր. . . ոչ ոք ինձի մտադրութիւն
ըրաւ. . . ուրիշն ըսածս պատմեմ:
Իֆէնտին. — Չեր ազգն ալ ուրիշ

նայ կանգնել: Տեղագահ սրբազանն
ալ պատասխաներ է որ, թէ Պատրիարք
ըլլայ եւ թէ Տեղագահ, ազգը կը
ներկայացնէ միշտ, ուստի եւ առաջ-
նութեան իրաւունքը Ազգին եւ ոչ
թէ Պատրիարքին կամ Տեղագահին
անձին վերաբերեալ ըլլալով, փոփո-
խութիւնն ազգային իրաւանց դէմ կը
համարուի: Այս պատճառաւ ինքն ալ
չկրնար ընդունիլ:

Պատգամաւորներն այս խնդրոյս
վրայ խառն ժողովը կարծիքն ու դի-
տաւորութիւնը խմանալ ուղերով, ներ-
կայ գտնուող ժողովականք յայտարար-
ութիւնն ըրեր եւ թէ ազգին դարաւոր
իրաւունքն անվտար պահելու համար
իրենց ձեռքէն եկած շանքը չպիտի
խնայեն, եւ եթէ Հայտոյն, իրենք ու
Տեղագահ սրբազանը պիտի հրատա-
րին:

Այս յայտարարութեան վրայ պատ-
գամաւորները դռնութեամբ մեկնե-
ցան:

Հինգշաբթի օրը Գ. Եր. Թաղէոս,
Իգնատիոս եւ Կարթուղիէոս Արք.
եպիսկոպոսները, Վարդապետք, Ցա-
ւազ քահանայք եւ 30 է չափ թաղ-
խորհրդոց անդամք Պատրիարքարան
երթալով խառն ժողովը ներկայացան
Ի. Գրանէն եկած պատասխանին վրայ
տեղեկութիւն ստանալու:

Ա սեմ. Օտեան Եփէնտին հար-
ցուցեր է ներկայացուցիչներուն թէ ինչ
պաշտօնով եւ որ՞ւ կողմանէ եկած
են: Պատասխաններ են թէ թաղերու
ժողովրդոց եւ կղերին կողմէն եկած
են իրերու պատգամաւորութիւն: Ա-
սոր վրայ Ա. Գրանէն եկած գիրը կար-
գացուելով Օտեան Եփէնտին անոր
խմաստը բացատրեր է:

Պատգամաւորները Ի. Գրան
գրոյն մէջ տէրութեան ամեն հպա-
տակ ազգաց արտօնութիւններն ու
իրաւունքներն հաստատ պահելու մա-
սին կայսերական կառավարութեան
ունեցած հայրական բարձր խնամոց
հաւաստիքն եւ Հայոց Պատրիարքին
ամեն ժամանակ յունաց Պատրիար-
քութիւնը տեսնելով խորին շնորհակա-
լութիւն յայտնել են, բայց նկատե-
լով որ Տեղագահի եւ գաւառական
առաջնորդաց առաջնութեան խնդ-
րոյն վրայ լուծիւն պահուած է,
գիտողութիւն ըրեր եւ հարցուցեր են

լուսաւորեալ ազգերու պէս հասարա-
կաց հաւանութեամբ ընտրուած Պատ-
րիարքի մը ու ազգային գործերը կա-
ռավարող ընդհանուր ժողովի մը կա-
րօս է . . .

Ա. Ա. Վահանայ. — Ինչ, մի-
թէ մենք հովիւ մը եւ ամեն եկեղե-
ցիներուն եւ Ա. Յակոբայ Հիւան-
դանոցին մէջ ազգին երեւելիներէն
բաղկացեալ ժողովակներ չունինք:

Իֆէնտին. — Իբր հոգեւոր հա-
վիւ, այո՛, ունիք Աստուծոյ մը զոր
ազգը կը ճանչնայ ու կը յարգէ, բայց
ոչ եբր ազգային Պատրիարք: Ասիկ
առաջ պատրիարքները միշտ ընտրու-
թեամբ կը ըլլային, բայց երթալով այս
գեղեցիկ սովորութիւնը վերցնել կը-
ջանան ամենք. սակայն զիտցած ըլ-
լան որ ժողովրդեան դէմ մաքաւելը
խմանի դէմաքացեալ կը նմանի: Ազ-
գային թուեարկութեամբ ընտրուած
Պատրիարքը չկրնար ազգին այլ եւ ոչ
իրաւունքները ուրիշ տակ տանել:

Քանզի միշտ աչացն առ Վեռն է թէ ժո-
ղովուրդն է զինքը այն բարձր ու փա-
փուկ պաշտօնին արժանի գատողը:
Ամեն մէկ գործին ու շարժմանը հա-
մար պէտք է որ ժողովրդեան խղճի
մտօք համար տայ, որովհետեւ հրա-
մայրու եւ գործադրել ստար իրա-

խառն ժողովոյն թէ այն խնդիրները:
ընտրուած կրնա՞ն համարուիլ, եւ թէ
ազգին ներկայացուցիչներուն առաջ-
նութեան դարաւոր իրաւունքը կա-
տարիւրագէս ազատօրոյն է, ինչպէս
որ երեքշաբթի օրը ժողովին կողմէն
վստահութիւն տրուած էր:

Խառն ժողովը ժամանակ կուզէ խոր-
հելու եւ պատասխանելու բայց մեծա-
գոյն մաս չունենալուն պատճառաւ,
վանի զի Օտեան, Սանուկեան, Յա-
կոբեան, Գարակէօզեան եւ Աշտն-
եան Եփէնտիները միայն ներկայ էին,
յառաջիկայ երկուշաբթի օրը բոլոր
անդամոց հրաւերը գրելու եւ անոնց
հետ խորհրդակցութեամբ պատաս-
խանելու որոշում կրնէ, եւ Տեղա-
պահ սրբազանին բերնով իմաց կը տըր-
ւի պատգամաւորաց որ երկուշաբթի
ժամը ՅՆ մինչեւ Տ ժողովին ներկա-
յանալով պատասխանն ընդունին:

Պատգամաւորները կը ծանուցա-
նենք թէ խառն ժողովը հինգ նոր-
ընտիր անդամներէն Մեծ. Յակոբ-
եան Սիբայէլ եւ Գարակէօզեան Ար-
թապետ Եփէնտիներն հրատարական-
նին եւս առելով այս շաբթու Խառն
ժողովը նիստերուն ներկայ գտնուե-
ցան:

Պատրիարքան Մեծ. Ա. Ետիւ,
Եփէնտին ալ իր հրատարականն ետ
առնելու հաճեր է, բայց այս օրերս
անձնական գրաւմանց շատութեան
պատճառաւ ժողովին ամեն նիստե-
րուն ներկայ չկրնալ գտնուիլը յայտ-
նել է:

Այլ յուսանք որ մնացեալ երկու
ընտրեալներն ալ երեկոց հրատար. կանը
ետ կառնուն ՚ի սեր ազգին:

Տեսեալական խորհրդոց անդամոց
վրայ քանի մ'անձինք եւս առեցնե-
լու պէտք տեսնուելով, Մեծ. Արք-
եւոստատուր Ղազարոսեան, Գար-
բիէլ Գրասեբեան, Սիբայէլ Մե-
րասեպետեան եւ Մեքայէլ Մովսէսեան
Եփէնտիները Տեսեալական խորհրդոց
անդամ անուանեցան:

Հրատարակ. Պատրիարք Գ. Եր.
Պոզոս Արքեպիսկոպոսն ինչպէս որ
ծանուցեր էինք, Իզմիրէն եկած հրա-
ւիրակներուն հետ հինգշաբթի օրը մեկ-
նեցաւ մայրաքաղաքէս:

ունքն անկէ ընդունած է: Ժողո-
վուրդը արդար ըլլալով, իր դատաս-
տանները խիստ են եւ սուած պատիժ-
ները ահարկու. . . ՚. Բայց եթէ մէկ
մը ինքզինքը Պատրիարք անուանէ,
չկրնար հանգամաւորութեամբ իշխել եւ
արդարութեամբ գործել: Ժողովուր-
դը կը գանգափ ու կը բողբէ, եւ իր
ազգապետին վրայ լիովին վստահու-
թիւն չունենալուն, ամեն թերութիւն-
քը խորհրդացիլը քննելով կարճամար-
քէ: Թէ եւ ազգին բարնացը աշխա-
տի, թախած քրտինքն սպառածի
վրայ իշխալով՝ արեւուն տաքութեան
կանհետանայ. . . Այս կերպով ազ-
գը օր քան զօր տարածայնութիւննե-
րով կը տագնապի, կղերականը խմ-
բաղրին, հարուստը աղքատին, եւ
առավելը աղքատական դէմ փոփոխա-
կի կը բողբեն: Ա միտղմ հասարակու-
թիւն մը քանի մը մտրու. փառասի-
րութեան զո՞ն ու գերի կը ըլլայ. . .

Վահանան ու կարմիր ժապաւէն
կրող երիտասարդը. — Չէ, չէ, կը
սիրենք մեր հովուապետը:
Քարծեալ երիտասարդը ալ ձեռ-
քը դիտուն բարձրութեամբ վերցնե-
լով. — Եր արեւան մինչեւ վերջին
կաթիլը կը թափենք անոր համար:
Իֆէնտին. — Այլ պիտի թող ըլլայ

